

Originalni naslov: **THE INVENTOR**

Naslov na hrvatskom: **IZUMITELJ**

Redatelj: Jim Capobianco

Sinkroniziran

Koprodukcija: SAD, Francuska, Irska

Godina: 2023.

Trajanje: 100'

Vrsta filma: animirani (dječji, pustolovni)

Uzrast: djeca svih uzrasta (i obitelj)

GLAVNE ULOGE

Stephen Fry
(Leonardo da Vinci)

Matt Berry
(papa)

Daisy Ridley
(Marguerite)

RIJEČ – DVIJE O REDATELJU

Jim Capobianco

Jim Capobianco

- američki filmski redatelj, animator i scenarist
- radio je kao crtač priča i scenarija za filmove *The Lion King*, *Hunchback of Notre Dame*, *A Bug's Life*, *Toy Story 2*, *Monsters, Inc.*, *Finding Nemo*, *Up*, *Inside Out* i *Finding Dory*

KOMENTAR O FILMU

„Srdačna priča o snazi ljudske kreativnosti isporučena s toplinom, šarmom i humorom animiranog klasika.“

Don Hahn - (Ljepotica i zvijer, Frankenweenie, Kralj lavova)

FESTIVALI I NAGRADE

- Međunarodni festival animiranog filma u Annecyju, 2023.
- nagrada Annie, 2024., nominiran za najbolji dugometražni animirani film

KRATKI SADRŽAJ

Izumitelj je animirani avanturistički film koji prati slavnoga izumitelja i umjetnika Leonarda da Vincija nakon što napusti Italiju i odlazi u Francusku. U svojoj novoj zemlji Leonardo se pridružuje francuskome dvoru gdje slobodno eksperimentira, izmišlja strojeve, proučava ljudsko tijelo i svemir. U neprekidnoj je potrazi za odgovorom što je smisao života.

MOTIVACIJA

Znate li tko su izumitelji?

Zašto su oni važni?

Bez čega bi vam bilo najteže da nije izumljeno?

A odraslima?

UPOZNAJTE GLAVNI LIK

Leonardo da Vinci (Vinci, Italija, 15. travnja 1452. – Amboise, Francuska, 2. svibnja 1519.)

- bio je slikar, arhitekt, izumitelj, glazbenik, kipar, mislilac, matematičar i inženjer

UPUTE ZA GLEDANJE FILMA

Tijekom gledanja filma obratite pozornost na:

- * početak filma (mjesto radnje, likove)
- * istraživanja glavnoga lika i izume
- * prikaz špijuniranja
- * odnos pape prema glavnome liku
- * prikaz razmišljanja glavnoga lika
- * odnos francuskoga kralja i glavnoga lika
- * završetak filma

NAJAVA FILMA

Izumitelj, Jim Capobianco

DOJMOVI O FILMU

- **Iznesite svoje dojmove o filmu.**

Je li vam se film svidio? Obrazložite svoj odgovor.

Biste li voljeli upoznati nekoga poput Leonarda da Vinci? Zašto?

RAZGOVOR O FILMU

- **Prisjetite se i zaključite.**

Prisjetite se kako započinje film. *(ruka drži pero i piše tekst)*

Navedite što vas je kod pisanja zbunilo. *(riječi su pisane naopako)*

Zaključite na koji se način naopako napisani tekst okrenuo u pravu stranu. *(ruka je pružila ogledalo iznad teksta i tekst se u ogledalu odrazio na pravi način)*

Navedite informacije koje nakon otkrivanja teksta u ogledalu govori pripovjedač. *(vidi slova unatrag, vraća se u prošlost s radnjom, najavljuje Leonarda da Vinci i film prema stvarnim događajima)*

Prisjetite se na koji je način priča o Leonardu da Vinciju nastavljena. Navedite primjere. *(ruka perom crta prirodu – potok, slap, obalu potoka)*

Zaključite što se s potokom događalo još tijekom crtanja. *(potok teče, voda se spušta niz slap, stvara ispod slapa mjehuriće - animiran je)*

- **Prisjetite se i opišite.**

Prisjetite se što je pripovjedač rekao o vodi. (*voda, koju dodirnemo, posljednje je u prošlosti i prvo u sadašnjosti, povezuje prošlost i sadašnjost*)

Zaključite zašto je Leonardo da Vinci prvi puta prikazan tijekom noći u Rimu. Opišite radnju filma. (*Leonardo da Vinci promatra puni Mjesec, pojavljuju se različiti geometrijski oblici i izračuni, zamišljen je, u mislima ga prekida prijatelj Francesco, Leonardo okreće „ogledalo“ / „teleskop“ prema Mjesecu, pokazuje Francescu uvećani Mjesec, govori o istraživanju svemira, drugim planetima, morima*)

Navedite kako ste doživjeli oči anđela koje su pomiču i poglede kroz dalekozor. (*netko promatra Leonarda da Vincija i njegovog prijatelja Francesca, prisluškuje njihov razgovor*)

Opišite način na koji se pojavio naslov filma. (*pojavljuje se zatvoreno oko, oko se otvara, slijedi naslov, oko se pretvara u zupčanike i veliki stroj niz koji se u košari spuštaju Leonardo da Vinci i Francesco*)

ANIMIRANI FILM

- crtež ili predmet u pokretu
- nastaje uporabom crteža, lutaka, plastelina, pijeska...
- animirati (lat. animare) znači oživjeti neživo (udahnuti dušu).

VRSTE ANIMIRANIH FILMOVA:

*** Tradicionalna animacija (klasična 2D animacija)**

- crtanje rukom

* Stop animacija

- zaustavljeni pokret
- likove i predmete pomičemo u kratkim razmacima, frame po frame i fotografiramo svaki pomak
- iluzija pokreta postiže se spajanjem snimljenih fotografija trodimenzionalnih predmeta, lutaka, plastelina, gline, pijeska, kolaž papira, boje, ljudi...

* Računalna animacija

- nastaje u računalu

Navedite primjere animacije lutaka u filmu. (*likovi u filmu, scenografija, rekviziti*)

Navedite primjere crtanih dijelova u filmu. (*potok, kamenje, projekcija Leonardovih izuma kod pape, borba s neprijateljskom vojskom, Leonardovi crteži...*)

Zaključite koja je vrsta animacije korištena u filmu. (*stop motion animacija i 2D ručno crtano*)

Prisjetite se mjesta gdje su se u košari spustili Leonardo da Vinci i Francesco. Opišite ga. (*na zgradi su spomenici, lukovi, prekriveni čovjek – vide se samo noge, kostur, čovjek okrenut leđima nešto čita, svijeće*)

Zaključite što se na tom mjestu događa. (*Leonardo da Vinci provodi svoje istraživanje na čovjeku*)

SCENOGRAFIJA

- prostor gdje se snima film
- ponekad se posebno uređuje

KOSTIMOGRAFIJA

- područje kojem je zadatak osmisliti i izraditi kostime za glumce
- kostimi se izrađuju prema ulozi koju glumci glume

Navedite primjere za kostimografiju u filma. (*npr. papa – crvena odjeća; francuski kralj – bijele i plave pruge na odjeći, šešir s perjem; princeza, majka i djevojčice – svečane, duge haljine i kape / šeširi; odjeća je primjerena povijesnom vremenu i ulozi likova*)

KADAR

- jedna neprekinuta filmska snimka (nalazi se između dva „rec“ - početak snimanja „rec“ i prvi prekid, završetak snimanja „rec“)

Opišite što prikazuje kadar u kojem se vidi da Leonarda da Vincija netko špijunira. (*Leonarda da Vincija gledaju oči, prate što radi*)

Opišite na koji je način prikazano da je Leonardo da Vinci počeo istraživati ljudsko tijelo prekriveno plahtom. (*Leonardo da Vinci govori o ljudskom tijelu, želi ga istražiti, kamera se približava njegovome licu, lice se pretvara u ljudsko srce koje kuca, žile srca se produžuju u put uz koji Leonardo hoda i proučava papire, put se grana u grane drveta, Leonardo se penje na najvišu granu, gleda u daljinu, prolazi kroz krivudave putove, vjetar mu puše u lice, čuje*)

glas, vidi ženu u daljini, traži ju da mu otkrije tajnu, odjednom se pojavljuje ogromna crna, zastrašujuća silueta poput diva, Leonardo joj se suprotstavlja).

Zaključite koja je uloga zastrašujuće crne siluete koja se pojavljuje u filmu. (*Leonardo je na svojem istraživačkom putu nailazio na prepreke, ali to ga nije spriječilo da nastavi dalje istraživati*)

Prisjetite se tko se suprotstavlja Leonardu da Vinciju. Navedite razlog i njegov savjet. (*papa, razlog - smatra da se ljudsko tijelo ne smije otvarati i secirati, tražiti odgovore o životu i smrti, dirati Božje djelo, papin savjet – neka samo slika lijepe slike, a ne secira ljudska tijela*)

Prisjetite se razloga Leonardovog istraživanja. (*Leonardo – čovjek je čudesan stroj*)

Opišite kadar u kojem se prvi puta vidi susret pape i Leonarda da Vinci. (*papa sjedi na povišenom, prikazan je s leđa, izgleda velik, odozgo gleda Leonarda, koji stoji ispod njega, obraća mu se, Leonardo izgleda malen*)

VERTIKALNI KUT SNIMANJA

* GORNJI RAKURS

- kamera snima odozgo

* DONJI RAKURS

- kamera snima odozdo

Opišite kadrove u kojem se Leonardo da Vinci njiše iznad grada. Imenujte vrstu rakursa. (*Leonardo se na drvenoj podlozi s užetom njiše iznad grada, francuskoga kralja, gleda odozgo i obraća se – gornji rakurs; francuski kralj gleda Leonarda kako se njiše iznad njega - donji rakurs*)

- **Opišite i zaključite.**

Razmislite kako je dolazak zlatnog metalnog lava izazvao napetost. *(kroz gomilu ljudi netko / nešto prolazi, čuju se zvukovi, svi gledaju, vide se samo čudne, metalne noge, a zatim i rep u mnoštvu, ljudi su zaprepašteni, čuju se uzdasi čuđenja, dolazi zlatni metalni lav s Leonardom da Vincijem, lav hoda, ispušta zvuk)*

Zaključite zašto je prikazan zlatni metalni lav. *(on je jedan od izuma Leonarda da Vincija)*

Prisjetite se koja je uloga trebala biti Leonardovog mehaničkoga konja. *(Leonardo govori francuskom kralju da će njime impresionirati druge kraljeve)*

- **Upoznajte.**

ZLATNI METALNI LAV

Leonardo da Vinci dizajnirao je zlatnog mehaničkog lava koji je poklonjen francuskom kralju (1513.).

BRONČANI KONJ

Leonardo da Vinci izradio je nacрте za izradu brončanoga konja, no on nikada nije izrađen.

- **Prisjetite se i zaključite.**

Prisjetite se zvukova koji prate odlazak Leonarda da Vincija u Francusku i namještanje nove sobe. (*odlazak iz Italije u Francusku - kapljice kiše naizmjenice sa zvonom crkve, kas konja, glazba i pričanje pripovjedača; namještanje nove sobe - glazba, zvukovi strojeva i namještanja, pričanje pripovjedača*)

VRSTE ZVUKOVA U FILMU

- šumovi (najprirodniji zvuk u filmu, različiti šumovi nas okružuju), dijalog i monolog, glazba (pojačava radnju, ali je najneprirodniji zvuk u filmu), tišina (izaziva napetost u filmu)

Zvuk u OFF -u

- zvuk koji se u filmu čuje, ali ne vidi se njegov izvor

Razmislite na koji se način komentiraju ili nabrajaju događaji u filmu. (*pjesmom, pjeva se o događajima i pokazuje ono o čemu se pjeva*)

Zaključite što znače crteži pored ili iznad Leonardove glave. (*crteži prikazuju njegove misli*)

Prisjetite se kako je prikazana Leonardova ideja o idealnom gradu. (*Leonardo je podignut na drvenoj podlozi s užetom, objašnjava kako zamišlja idealni grad i njegove se ideje prikazuju crtežima*)

Navedite razliku u vrsti animacije u kadru u kojem se Leonardo na drvenoj podlozi njiše iznad grada i njegovih misli. (*Leonardo iznad grada je stop animacija, njegove misli su 2D, crteži idealnoga grada*)

FILMSKA PRIČA

- povezana i zaokružena zbivanja predočena u filmu
- kao i književno djelo, i za film je važan razvoj fabule.

Prisjetite se reakcije francuskoga kralja na Leonardovu ideju o izgradnji idealnoga grada. *(nije previše zainteresiran, zanima ga samo njegov spomenik i kako će impresionirati pozvane kraljeve)*

Zaključite zašto je opaska princeze Marguerite, da taj grad treba izgraditi, dočekan s nevjericom. *(kralj ne dozvoljava uplitanje u svoje ideje i odluke; njihova majka smatra da se Marguerite o tome ne smije izjašnjavati)*

Razmislite po čemu se princeza Marguerit razlikovala od francuskoga kralja (brata) i majke. *(princezu Marguerit zanimala su Leonardova istraživanja, bila mu je podrška)*

Prisjetite se na koji je način prikazano Leonardovo otkriće osjetila. *(Leonardo dobije krila, leti, oko njega lete oči, uši, nos, usta, šaka)*

Zaključite što znači Leonardov let među osjetilima. *(ushićen je svojim otkrićima, uživa u osjetilima, sretan je)*

Opišite kadar koji jasno daje do znanja da Leonardovo otkriće osjetila neće biti dobro prihvaćeno. *(Leonardo leti s osjetilima, velika, crna silueta nadvija se nad njim, hvata ga)*

Zaključite zašto je glazba glasna i zastrašujuća kada se u filmu pojavi ogromna, crna silueta čovjeka. *(silueta označava prepreke i opasnost za Leonardova istraživanja, glasna i zastrašujuća glazba pojačava strah i opasnost)*

Prisjetite se kako Leonardo uspoređuje idealni grad i ljudsko tijelo. *(Leonardo objašnjava da su idealan grad i ljudsko tijelo slični, sve je međusobno povezano i savršeno funkcionira)*

Razmislite kako je naglašena razlika između Leonarda i francuskoga kralja. Navedite primjere. *(Leonardo – opsjednut znanošću, istražuje, želi saznati zašto smo ovdje i koja je naša svrha, piše, crta; francuski kralj – opsjednut sobom, najvažniji je njegov spomenik, želi izazvati zavist kraljeva drugih zemalja)*

Iznesite svoj doživljaj odnosa među kraljevima. Navedite primjere koji su ih podcrtali. *(međusobno se nadmeću, svaki od njih želi biti iznad ostalih, glavni i najbolji)*

Prisjetite se na koji je način prikazano vječno rivalstvo između kraljeva. *(duhovito, svaki razgovor završava tučnjavom, veliki bijeli krug koji se vrti)*

Zaključite je li Leonardova ideja da se francuski kralj na svečanosti prikaže u obliku Sunca izazvao divljenje kod kraljeva. Obrazložite svoj odgovor. *(nije, svi su mu se smijali, i kraljevi, majka ga je gledala s nevjericom)*

Prisjetite se vama smiješnih dijelova u filmu. Navedite ih. *(individualni odgovori, npr. Zoro Astro drijema, čuje se glasno kucanje, otvara se poklopac, glasnik donosi pismo s francuskog kraljevskog dvora, francuski kralj opsjednut svojim spomenikom, nestajanje pokojnika,*

francuski kralj i majka pripremaju se za doček kočije papinog dvora, paze na uspravno držanje, uzbuđeni su, hvataju zrak, kočija samo projuri pored njih...)

- **Opišite i zaključite.**

Prisjetite se Leonarda da Vinci na kraju filma i opišite događaj. (pojavljuje se svemir, zvijezde, Leonardo da Vinci „pleše“ u svemiru s princezom Marguerite, hvata jednu zvijezdu, dodaje ju princezi Marguerite, princeza nestaje, a Leonardo se vrti u krug, „odlazi“ u svemir i umire)

Zaključite što znači Leonardovo hvatanje zvijezde i stavljanje zvijezde u ruke princeze Marguerite. (Leonardo ostavlja svoja istraživanja i izume budućim generacijama)

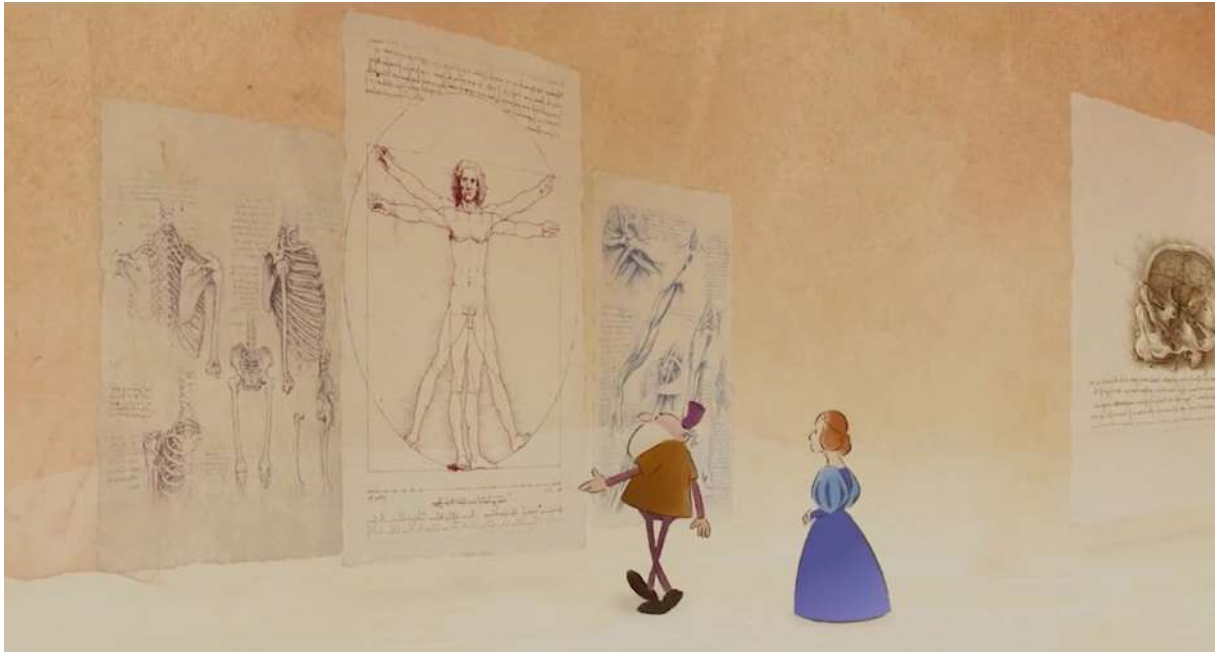
- **Upoznajte.**

VITRUVIJEV ČOVJEK

- pojavljuje se u filmu, crtež Leonarda da Vinci

- prikazuje figuru muškarca u dva položaja koji se preklapaju, s raširenim rukama (u jednoj) te raširenim rukama i nogama (u drugoj)

- naziva se i *Zakonom proporcija* ili, rjeđe, *Proporcijama čovjeka*.

Vitruvijev čovjek, Leonardo da Vinci

Prisjetite se portreta žene ispred koje stoji Leonardo i navedite što ga muči. (*tajna osmijeha žene na portretu*)

MONA LISA

- ulje na drvetu, jedna od najpoznatijih umjetničkih slika na svijetu, rad Leonarda da Vinci
- vječno je pitanje koja je tajna njezinoga osmijeha.

Mona Lisa, Leonardo da Vinci

Razmislite jeste li u filmu upoznali još kojega slikara. Navedite u kojemu trenutku i što je radio. (*da, slikao je iznad papine glave svod*)

Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni (Rim, 1475. – Rim, 1564.)

- bio je slikar, kipar, arhitekt i pjesnik, jedan je od najvažnijih i najsvestranijih umjetnika svih vremena

- njegovo djelo ***Stvaranje čovjeka*** jedan je od devet prizora na najvišem dijelu svoda

Sikstinske kapele

- jedna od najprepoznatljivijih slika na svijetu.

Stvaranje čovjeka, Michelangelo

FILMSKI ZADATAK

Izaberite jedan od ponuđena tri filmska zadatka.

1. Prepričajte film *Istražitelj* tako da i sebi dodijelite ulogu u filmskoj priči.
2. Istražite na internetu tko je Faust Vrančić. Pronađite što ga povezuje s Leonardom da Vincijem.
3. Nacrtajte plakat za film *Istražitelj*. Neka bude potpuno drugačiji od originala.

POVEZANOST SA ŠKOLSKIM PREDMETIMA

- Hrvatski jezik (razumijevanje filmske priče, kadar, zvuk u filmu i vrste zvukova u filmu, gluma u filmu, scenografija, kostimografija, animirani film)
- Geografija (svemir)
- Likovna kultura (kostimografija, scenografija, animacija)
- Priroda i društvo (izumitelj i istraživanje)

ISHODI

1. razred

OŠ HJ C.1.3. Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi.

2. razred

OŠ HJ C.2.3. Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi i iskazuje svoje mišljenje.

3. razred

OŠ HJ B.3.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu

OŠ HJ B.3.1. Učenik povezuje sadržaj i temu s vlastitim iskustvom

OŠ HJ C.3.3. Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima

4. razred

OŠ HJ A.4.1. Učenik razgovara i govori u skladu s komunikacijskom situacijom

OŠ HJ B.4.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu

OŠ HJ C.4.3. Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima,

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

Pripremila: Marina Zlatarić, profesorica hrvatskoga jezika